ECLI:LV:AT:2022:0301.11517014609.5.L
Lieta Nr. 11517014609, SKK-43/2022
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2022.gada 1.martā

Tiesa šādā sastāvā: senatori Anita Poļakova, Ivars Bičkovičs, Sandra Kaija

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurores Judītes Ķirejas kasācijas protestu un apsūdzētā /pers. A/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2021.gada 10.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 1.jūnija spriedumu
/pers. A/, personas kods /personas kods/,
atzīts par vainīgu Krimināllikuma 317.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2008.gada 26.novembrim) paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar naudas sodu 20 minimālo mēnešalgu apmērā, tas ir, 7200 *euro*.
No /pers. A/ Rīgas pilsētas pašvaldības labā piedzīta materiālā kaitējuma kompensācija 660 774,65 *euro*.

[2] Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas par to, ka, būdams valsts amatpersona, veica tīšas darbības, kas acīmredzami pārsniedza valsts amatpersonai ar likumu piešķirto tiesību un pilnvaru robežas, un šīs darbības radīja būtisku kaitējumu valsts varai un pārvaldības kārtībai un izraisīja smagas sekas.

[3] Ar Rīgas apgabaltiesas 2016.gada 9.februāra lēmumu, iztiesājot krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /pers. A/ aizstāvja Armanda Šūmaņa apelācijas sūdzību, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 1.jūnija spriedums atstāts negrozīts.

[4] Ar Augstākās tiesas 2016.gada 28.jūnija lēmumu, izskatot lietu sakarā ar apsūdzētā /pers. A/ kasācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas 2016.gada 9.februāra lēmums atcelts, un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[5] Ar Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 21.marta spriedumu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 1.jūnija spriedums atcelts, un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

[6] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 14.septembra spriedumu /pers. A/ atzīts par nevainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas un attaisnots.
Rīgas pilsētas pašvaldības pieteiktā kaitējuma kompensācija 660 774,65 *euro* apmērā atstāta bez izskatīšanas.

[7] Ar Rīgas apgabaltiesas 2019.gada 12.februāra lēmumu, iztiesājot krimināllietu sakarā ar prokurores J. Ķirejas apelācijas protestu, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 14.septembra spriedums atstāts negrozīts.

[8] Ar Augstākās tiesas 2020.gada 20.aprīļa lēmumu, izskatot lietu sakarā ar Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurores J. Ķirejas kasācijas protestu, Rīgas apgabaltiesas 2019.gada 12.februāra lēmums atcelts, un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[9] Ar Rīgas apgabaltiesas 2021.gada 10.marta spriedumu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 14.septembra spriedums atcelts. /pers. A/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 317.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2008.gada 26.novembrim) paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.^{1}panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 15 minimālo mēnešalgu apmērā, tas ir, 5400 *euro*.
No /pers. A/ Rīgas pašvaldības labā piedzīta materiālā kaitējuma kompensācija 660 774,65 *euro*.

[10] Par Rīgas apgabaltiesas 2021.gada 10.marta spriedumu apsūdzētais /pers. A/ iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdzis apelācijas instances tiesas spriedumu atcelt pilnībā un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai.
Kasācijas sūdzību pamato turpmāk norādītie argumenti.
[10.1] Apelācijas instances tiesa nepamatoti atzinusi, ka /pers. A/ kā Apdrošināšanas akciju sabiedrības „/Nosaukums A/" (turpmāk /Nosaukums A/) valdes /amats/ darbības rezultātā /Nosaukums A/ akcionāram Rīgas pašvaldības (turpmāk RP) SIA „/Nosaukums B/" nodarīts tiešs materiāls zaudējums.
RP SIA „/Nosaukums B/" ieguldītā manta /Nosaukums A/ ir šīs kapitālsabiedrības manta, nevis akcionāra manta. Akcionāram pieder tikai daļas šajā kapitālsabiedrībā. Lai varētu atzīt, ka akcionāram ir tiesības saņemt kompensāciju kriminālprocesā, tam būtu jāpierāda, ka kapitālsabiedrības valdes locekļa rīcības rezultātā ir mazinājies akcionāra ieguldījums kapitālsabiedrībā. Šāds fakts lietā nav konstatēts.

Turklāt /Nosaukums A/ pēc tam, kad /pers. A/ atstāja amatu, kādu laiku turpināja savu darbību, bet pēc tam tika likvidēta. Tiesa nav izvērtējusi kapitālsabiedrības likvidēšanas tiesiskās sekas un to ietekmi uz RP SIA „/Nosaukums B/" tiesībām pieprasīt kaitējuma kompensāciju krimināprocesā. Līdz ar kapitālsabiedrības izslēgšanu no Komercreģistra izbeidzas visas šīs kapitālsabiedrības saistības.

RP SIA „/Nosaukums B/" kā /Nosaukums A/ akcionārs, 2010.gada 19.janvārī, pieņemot lēmumu par kapitālsabiedrības likvidāciju, finanšu pārskatā nav norādījis jebkādus prasījumus pret /pers. A/. Savukārt visus finanšu pārskatā norādītos prasījumus ir cedējis trešajai personai. /pers. A/ inkriminētas noziedzīgas darbības, kas veiktas no 2005. līdz 2008.gadam, tādēļ secināms, ka minētais akcionāra lēmums ir pieņemts, zinot visu /pers. A/ noslēgto darījumu saturu un sekas.

Šādos faktiskajos apstākļos RP SIA „/Nosaukums B/" kā likvidētās kapitālsabiedrības bijušajam akcionāram prasījuma tiesību nebija.

Tiesas atzinums, ka kapitālsabiedrības veiktā prasījumu tiesības nodošana cesionāram nav attiecināma uz noziedzīga nodarījuma rezultātā radītā kaitējuma atlīdzināšanu, ir nepamatota.

Nosakot kaitējuma kompensāciju RP SIA „/Nosaukums B/", tiesa nav ņēmusi vērā, ka /Nosaukums A/ nav tikusi atzīta par cietušo izskatāmajā krimināprocesā, turklāt visus savus prasījumus kapitālsabiedrība pirms tās izslēgšanas no komercreģistra ir cedējusi trešajai personai un kapitālsabiedrības akcionārs ir tam piekritis.

Tādējādi apelācijas instances tiesa ir pārkāpusi Krimināprocesa likuma 352.pantu

[10.2] Apelācijas instances tiesas atzinums par to, ka SIA „Trīs A brokers" nav veikuši darbus, kuri tika apmaksāti no /Nosaukums A/ līdzekļiem saskaņā ar /pers. A/ kā šīs kapitālsabiedrības valdes locekļa noslēgtajiem un apsūdzībā norādītajiem vienošanās protokoliem, nav pamatots ar pierādījumiem.

Izdarot atzinumu, ka SIA „Trīs A brokers" darbinieki nav veikuši vienošanās protokolos norādītos darbus, jo nav iegūti pierādījumi, kas apstiprinātu darbu veikšanu, tiesa nav ņēmusi vērā, ka minētā sabiedrība ir likvidēta un kopš apsūdzībā norādītajiem notikumiem ir pagājuši 15 gadi, tādēļ ne apsūdzētajam, ne aizstāvim nav pieejami darījumus apstiprinošie dokumenti. Turklāt tiesa, pieprasot darījumus apliecinošus pierādījumus, ir prettiesiski uzlikusi apsūdzētajam pienākumu pierādīt savu nevainīgumu.

Tādējādi tiesa ir pārkāpusi Krimināprocesa likuma 123., 124.pantu un 126.panta otro daļu.

[10.3] Apelācijas instances tiesa nepamatoti noraidījusi aizstāvības lūgumu par iepriekš nopratinātu liecinieku atkārtotu nopratināšanu apelācijas instances tiesā, tādējādi pārkāpusi Krimināprocesa likuma 500.panta piekto daļu, kas noteic tiesai pienākumu atkārtoti nopratināt aizstāvības norādītos liecinieku, ja lieta tiek izskatīta no jauna pēc tam, kad iepriekšējais tiesas nolēmums atcelts kasācijas instances tiesā.

[10.4] Tiesa nav vērtējusi apsūdzētā un aizstāvības iesniegtos pierādījumus tam, ka vienošanās protokolos norādītie darbi ir veikti, kā arī apsvērumus par to, ka darba apjoma dēļ bez SIA „Trīs A brokers" līdzdarbības un prasmēm apdrošināšanas pakalpojumu pilnvērtīga sniegšana RP SIA „/Nosaukums B/" nebija iespējama.

Apelācijas instances tiesa nepamatoti noraidījusi SIA „Trīs A brokers" darbinieku /pers. B/ un /pers. C/ liecības par veiktajiem darbiem.

Tiesa piešķīrusi nepamatoti lielu nozīmi Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (turpmāk arī FKTK) viedoklim un piešķīrusi tam kompetentās iestādes lēmuma nozīmi. Turklāt tiesa nav ņēmusi vērā, ka /pers. A/ nebija FKTK rosinātās pārbaudes subjekts, tādēļ viņam nebija procesuālo tiesību pārsūdzēt tās rezultātu.

[10.5] Apelācijas instances tiesa, konstatējot, ka vienošanās protokolos norādītie pakalpojumi nav sniegti, ir būtiski grozījusi apsūdzību, jo pat apsūdzība pieļāva, ka atsevišķi darbi ir veikti.

[10.6] Tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 317.pantu, tādējādi pieļāvusi Krimināprocesa likuma 574.panta 2.punktā norādīto Krimināllikuma pārkāpumu.

/pers. A/ nodarījumā nav Krimināllikuma 317.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva.

Saskaņā ar /Nosaukums A/ Statūtu 4.4 un 4.5 punktu /pers. A/ dotā pilnvarojuma ierobežojums slēgt darījumus, ja darījuma summa pārsniedz 10 000 latus, neattiecas uz apdrošināšanas darījumiem. Tiesas atzinums, ka darījumi, kas noslēgti ar SIA „Trīs A brokeri", nav apdrošināšanas darījumi, ir nepamatots, jo jēdziens „apdrošināšanas darījums" ir plašāks par jēdzienu „apdrošināšanas līgums".

Tiesa nav pamatojusi atzinumu, ka /pers. A/ acīmredzami pārsniedza viņam ar likumu piešķirto tiesību un pilnvaru robežas un apzinājās, ka veic darbības, kas pārsniedz viņa pilnvarojumu. Tāpat /pers. A/ nebija pamata apzināties savu darbību kaitīgās sekas, jo viņš rīkojās pilnvarojuma robežās un kapitālsabiedrības interesēs nolūkā izpildīt saistības, kas izrietēja no līguma, kas bija noslēgts ar RP SIA „/Nosaukums B/".

[10.7] Līgumu noslēgšana ar SIA „Trīs A brokers" pati par sevi neradīja un nevarēja radīt zaudējumus RP SIA /Nosaukums B/. Zaudējumus radīja saistībā ar līgumiem izdarītie maksājumi, kurus /pers. A/ nav veicis.

[11] Par Rīgas apgabaltiesas 2021.gada 10.marta spriedumu Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurore J. Ķireja iesniegusi kasācijas protestu, kurā lūgts atcelt Rīgas apgabaltiesas 2021.gada 10.marta spriedumu daļā par /pers. A/ noteikto sodu un šajā daļā lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Kasācijas protestu pamato turpmāk norādītais arguments.

Apelācijas instances tiesa, atsaucoties uz Augstākās tiesas 2018.gada 14.marta lēmumā lietā Nr. SKK-94/2018 paustajām atziņām, un pamatojoties uz Krimināprocesa likuma 591.panta otro daļu, noteikusi apsūdzētajam naudas sodu tādā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, kāds Latvijas Republikā bija 2015.gada 1.jūnijā, kad /pers. A/ tika notiesāts ar pirmās instances tiesas spriedumu.

Tādējādi apelācijas instances tiesa ir pārkāpusi Krimināllikuma 41.panta 2.[1]daļu un nepareizi piemērojusi iepriekš minētajā Augstākās tiesas lēmumā paustās atziņas.

Motīvu daļa

[12] Senāts atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas 2021.gada 10.marta spriedums ir atceļams daļā par /pers. A/ noteikto sodu un šajā daļā lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā, bet apsūdzētā /pers. A/ iesniegtā kasācijas sūdzība noraidāma.

[13] Apelācijas instances tiesa, atsaucoties uz konkrētiem lietā iegūtiem un spriedumā izvērtētiem pierādījumiem, ir konstatējusi /pers. A/ darbībās visas nepieciešamās un obligātās Krimināllikuma 317.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes. Tiesa atzinusi, ka apsūdzētā /pers. A/ vainīgums viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā ir pierādīts ārpus saprātīgām šaubām.

[14] Kasācijas sūdzības autora apgalvojums, ka apelācijas instances tiesa ir konstatējusi no apsūdzības atšķirīgus noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus, kas pasliktina apsūdzētā stāvokli, ir nepamatots. Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam /pers. A/ ir celta apsūdzība par tādu vienošanās protokolu parakstīšanu, kuros norādīti pakalpojumi, kas /Nosaukums A/ netika sniegti.

[14.1] Tiesa, izvērtējot pierādījumus, konstatējusi, ka SIA „Trīs A brokers", paredzot brokera komisiju par riska administrēšanu un monitoringa pakalpojumu sniegšanu nav veikusi darbu /Nosaukums A/ saskaņā ar noslēgtajiem vienošanās protokoliem par klienta SIA „/Nosaukums B/" piesaisti. Vienošanās protokols, ar kuru SIA „Trīs A brokers" apņēmās piesaistīt klientu – SIA „ /Nosaukums B/", noslēgts 2005.gada 1.decembrī, tas ir, pēc /Nosaukums A/ atzīšanas par uzvarētāju konkursā 2005.gada 25.oktobrī.

Apelācijas instances tiesa kopsakarā ar citiem pierādījumiem ir izvērtējusi apsūdzētā /pers. A/, liecinieku /pers. B/ un /pers. C/ liecības par SIA „Trīs A brokers" sniegtajiem pakalpojumiem un atzinusi, ka šīs liecības neapstiprinās ar citiem pierādījumiem.

Tiesa ir izvērtējusi un argumentēti noraidījusi aizstāvības viedokli, ka veiktos darbus apstiprinoši dokumenti vairs nebija pieejami laikā, kad apsūdzētajam tika uzrādīta apsūdzība, tādēļ liecības apstiprinošo pierādījumu neesība nevar būt pamats neticēt apsūdzētā un liecinieku /pers. B/ un /pers. C/ liecībām. Pamatojot aizstāvības argumentu noraidīšanu, apelācijas instances tiesa norādījusi, ka jau 2010.gada 19.martā, veicot pārbaudi administratīvās lietas ietvaros, konstatēts, ka ne /Nosaukums A/, ne SIA „Trīs A brokers", ne to bijušo amatpersonu un darbinieku rīcībā nav dokumentācijas, kas apliecinātu apdrošināšanas brokera sniegtos apdrošināšanas starpniecības pakalpojumus, veikto riska administrēšanu un monitoringu. Turklāt nav arī /Nosaukums A/ akcionāra lēmuma slēgt šādus darījumus, kā arī valde šajā laika periodā saistībā ar noslēgtajiem vienošanās protokoliem nav pieņēmusi ar šiem darījumiem saistītus lēmumus.

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas iesniegumu par /Nosaukums A/ un apdrošināšanas brokera SIA „Trīs A brokers" noslēgtajiem darījumiem, kā arī iesniegumam pievienoto FKTK padomes lēmumu tiesa ir vērtējusi kopsakarā ar citiem pierādījumiem.

[14.2] Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa pierādījumus ir izvērtējusi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 128. – 130.pantā noteiktajiem vērtēšanas kritērijiem. Arī kasācijas sūdzībā nav argumentēti norādīts uz pierādījumu vērtēšanā pieļautiem Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem, kas varētu būt pamats pārsūdzētā nolēmuma atcelšanai.

[14.3] Norāde uz Kriminālprocesa likuma 500.panta piektās daļas pārkāpumu ir nepamatota. Kriminālprocesa likuma 500.pantā ir regulēta pierādījumu pārbaudes kārtība, savukārt šī panta piektā daļa paredz tiesas tiesības noteikt pierādījumu pārbaudes kārtību pēc prokurora, cietušā, apsūdzētā vai viņa aizstāvja motivēta lūguma. To personu, kas ir iepriekš pratinātas tiesā, uzaicināšanu gadījumos, kad kriminālliet a saņemta jaunai izskatīšanai no apelācijas vai kasācijas instances tiesas, regulē šā panta septītā daļa. Tā noteic, ka gadījumos, kad kriminālliet a saņemta jaunai izskatīšanai no apelācijas vai kasācijas instances tiesas vai kriminālliet as iztiesāšanu sāk no jauna, iepriekš nopratinātos lieciniekus, cietušos, ekspertus un speciālistus uzaicina pēc prokurora, cietušā, apsūdzētā vai viņa aizstāvja lūguma. Savukārt personas, kuras piedalās lietas iztiesāšanā apelācijas instances tiesā, ir noteiktas šā likuma 560.pantā. Saskaņā ar šā panta pirmo daļu uz apelācijas instances tiesas sēdi uzaicina prokuroru, personas, kuras pārsūdzējušās spriedumu, personas, attiecībā uz kurām pārsūdzēts vai noprotestēts tiesas spriedums, to aizstāvjus un pārstāvjus. Minētā panta otrā daļa noteic, ka citas personas var uzaicināt uz tiesas sēdi tad, ja šāds lūgums izteikts apelācijas sūdzībā vai protestā un ja šīs personas nav nopratinātas, izskatot lietu pirmās instances tiesā. No Kriminālprocesa likuma 560.panta otrās daļas izriet, ka tiesai ir pienākums izlemt lūgumu par personu aicināšanu uz tiesas sēdi, bet tā nenoteic pienākumu katrā gadījumā lūgumu apmierināt.

[14.4] Apelācijas instances tiesa, pamatojot ar spriedumā izvērtētiem pierādījumiem, atzinusi, ka /pers. A/ vienošanās protokolus ar SIA „Trīs A brokers" par apdrošināšanas starpniecības un riska administrēšanas un monitoringa pakalpojumiem ir noslēdzis bez attiecīga /Nosaukums A/ padomes un valdes lēmuma, un apzinoties, ka apdrošināšanas sabiedrība par konkursa uzvarētāju jau tika paziņota 2005.gada 25.oktobrī, kā arī apzinoties, ka ne atklātā konkursa „Par RP SIA „/Nosaukums B/" darbinieku veselības apdrošināšanu" nolikumā, ne pirkuma līgumā nav ietverti noteikumi par konkursa uzvarētāja saistībām maksāt atlīdzību par starpniecības pakalpojumiem, kas sniegti konkursa izvērtēšanas procesā. Kā arī, tiesa, izvērtējot pierādījumus atzinusi, ka no /Nosaukums A/ un RP SIA „/Nosaukums B/" 2006.gada 20.februārī noslēgtā līguma izriet, ka darījumā starpnieki netiek pielīgti un līguma apkalpošana noteikta, savstarpēji sadarbojoties līguma slēdzējiem. Līguma 6.1. punktā noteikts, ka neviena no pusēm nav tiesīga nodot savas saistības trešajām personām bez otras puses rakstiskas piekrišanas. RP SIA „/Nosaukums B/" savu piekrišanu nav devusi. /pers. A/ bija pilnvarots pārstāvēt sabiedrību attiecībās ar fiziskajām un juridiskajām personām un parakstīt dokumentus un slēgt darījumus par summām no 10 000 latiem līdz 50 000 latiem tikai saskaņā ar /Nosaukums A/ valdes lēmumu par konkrēto darījumu, bet darījumus, kas pārsniedz 50 000 latus tikai saskaņā ar /Nosaukums A/ lēmumu par konkrēto darījumu, ierobežojošas summas neattiecinot uz apdrošināšanas darījumu slēgšanu.

Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam apelācijas instances tiesa ir argumentējusi atzinumu, kādēļ /pers. A/ noslēgtās vienošanās, kuru būtība ir papildu apdrošināšanas risku administrēšana un riska monitoringu noteikšana, nav uzskatāma par apdrošināšanas darījumu. Turklāt tiesa konstatējusi, ka vienošanās noslēgta par pakalpojumiem, kuri netika sniegti.

Pamatojoties uz izklāstītajiem faktiem, apelācijas instances tiesa atzinusi, ka /pers. A/ noziedzīgās darbības acīmredzami pārsniedz viņam kā valsts amatpersonai ar likumu piešķirto pilnvaru un tiesību robežas.

[14.5] Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka pamatojoties uz /pers. A/ noslēgtajiem vienošanās protokoliem /Nosaukums A/ apmaksāja SIA „Trīs A brokers" pakalpojumus 660 774,65 *euro*, kas netika veikti.

Turklāt tiesa konstatējusi, ka /Nosaukums A/ pamatkapitālu 100% apmērā veidoja Rīgas pašvaldības ieguldītais kapitāls. Tiesa ir vērtējusi apstākli, ka Rīgas pilsētas pašvaldība par cietušo kriminālprocesā atzīta pēc tam, kad /Nosaukums A/ savas prasījuma tiesības pret parādniekiem nodeva cesionāram un tika izslēgta no komercreģistra. Tiesa konstatējusi, ka ar /pers. A/ noziedzīgo nodarījumu radītais kaitējums nav ietverts cedēto parādu un prasījumu kopumā, un atzinusi, ka noziedzīgā nodarījuma rezultātā radītais materiālais kaitējums Rīgas pilsētas pašvaldībai kā likvidētās /Nosaukums A/ vienīgajam akcionāram ir vērtējams kā nodarīts tieši, nevis pastarpināti, un kaitējums nav saistāms ar akciju vērtību.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa, nosakot kaitējuma kompensāciju Rīgas pilsētas pašvaldībai, ir izvērtējusi visus kasācijas sūdzībā atkārtotos argumentus un motivēti tos noraidījusi.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka kasācijas sūdzības autora norāde uz Kriminālprocesa likuma 352.panta pārkāpumu ir nepamatota.

[15] Ievērojot augstāk norādīto apsvērumu kopumu Senāts atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas 2021.gada 10.marta spriedums daļā par /pers. A/ atzīšanu par vainīgu Krimināllikuma 317.panta otrajā daļā (redakcijā līdz 2008.gada 26.novembrim) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un daļā par noteikto kaitējuma kompensāciju atstājams negrozīts, bet apsūdzētā iesniegtā kasācijas sūdzība noraidāma.

[16] Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa, iztiesājot lietu, ir nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 41.panta 2.[1]daļu, kas ir Kriminālprocesa likuma 574.panta 1.punktā norādītais Krimināllikuma pārkāpums.

Saskaņā ar Krimināllikuma 41.panta 2.[1]daļu naudas sods nosakāms tādā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, kāds tas ir sprieduma taisīšanas dienā, norādot spriedumā šā naudas soda summu Latvijas Republikas naudas vienībās.

No apelācijas instances tiesas sprieduma redzams, ka tiesa uz šo normu norādījusi, taču naudas sodu nav noteikusi tādā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, kāds tas ir apelācijas instances tiesa sprieduma taisīšanas dienā, bet gan kāds tas ir bijis laikā, kad apsūdzētajam izskatāmajā lietā noteikts naudas sods ar pirmās instances tiesas 2015.gada 1.jūnija spriedumu.

Nosakot naudas sodu mēnešalgu apmērā, kāds tas ir bijis 2015.gadā, tiesa nepamatoti atsaukusies uz Augstākās tiesas 2018.gada 14.marta lēmumā lietā Nr. SKK-94/2018.

Minētajā lēmumā pausta atziņa, ka, izskatot lietu no jauna pēc nolēmuma atcelšanas un nosakot naudas sodu, pie soda pastiprināšanas var novest ne tikai piespriesto minimālo mēnešalgu skaita palielināšana, bet arī piespriestās naudas summas palielināšana, ko izraisa minimālās mēnešalgas pieaugums.

Minētā atziņa ir pamats, nosakot naudas sodu saskaņā ar Krimināllikuma 41.panta 2.[1]daļas nosacījumiem, samērot ne tikai nosakāmo minimālo mēnešalgu daudzumu, bet arī soda izteiksmi naudas summā.

Turklāt norādītajā Augstākās tiesas lēmumā aplūkoti atšķirīgi faktiskie apstākļi, proti, konstatēts, ka tiesa izskatot lietu no jauna, nepastāvot Kriminālprocesa likuma 591.pantā norādītajiem apstākļiem, nepalielinot noteikto minimālo mēnešalgu daudzumu, noteikusi lielāku naudas soda summu.

[17] Ievērojot minēto Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums ir atceļams daļā par apsūdzētajam /pers. A/ noteikto sodu.

[18] Apsūdzētajam /pers. A/ pirmstiesas procesā piemēroti drošības līdzekļi – uzturēšanās noteiktā vietā un aizliegums izbraukt no valsts.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu piemērotie drošības līdzekļi atstāti negrozīti līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai. Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2018.gada 31.janvāra lēmumu apsūdzētajam /pers. A/ piemērotais drošības līdzeklis – aizliegums izbraukt no valsts – atcelts.

Senāts atzīst, /pers. A/ turpināma drošības līdzekļa – uzturēšanās noteiktā vietā – piemērošana, jo nav konstatēti apstākļi, kas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 249.panta pirmo daļu varētu būt par pamatu piemērotā drošības līdzekļa atcelšanai vai grozīšanai. Norādītais drošības līdzeklis konkrētajā lietā ir atzīstams par samērīgu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. un 587.pantu, tiesa

nolēma:

atcelt Rīgas apgabaltiesas 2021.gada 10.marta spriedumu daļā par /pers. A/ noteikto sodu un šajā daļā lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā, bet apsūdzētā /pers. A/ kasācijas sūdzību noraidīt.

Turpināt piemērot /pers. A/ drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā.

Pārējā daļā Rīgas apgabaltiesas 2021.gada 10.marta spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

A.Poļakova I.Bičkovičs S.Kaija